

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/215/2020
Identifikačné číslo spisu:	7116217426
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7116217426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: M. C., nar. XX.X.XXXX, akademický maliar, bytom A. XXXX/XX, K., zastúpený: Mgr. Andrej Gunár, advokát so sídlom Panenská 13, Bratislava, proti žalovanému: TAKATA s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 11, Smižany, IČO: 48 151 271, zastúpený: Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, Bratislava, IČO: 35 929 049, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. značkou 41Ca/1/2016, v konaní o porušenie autorských práv, náhradu nemajetkovej ujmy a vydanie bezdôvodného obohatenia, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. značka 6Co/333/2018 zo dňa 26. novembra 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania o výške ktorých rozhodne prvoinštančný súd.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „okresný súd“) rozsudkom č.k. 41Ca/1/2016-357 zo dňa 3. mája 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 41Ca/1/2016-515 zo dňa 22. októbra 2018 žalobu zamietol (výrok I.) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd žalovanej (ďalej aj „žalovaný“) uložil povinnosť zničiť neoprávnene vyhotovenú rozmnoženinu, resp. napodobeninu diela Pasáž od žalobcu, ktorá je nazývaná ako Knižnica a je umiestnená v galérii Tricklandia, ktorú žalovaný prevádzkuje, ďalej ukončiť jej vystavovanie, odstrániť jej fotografické vyobrazenia z webovej stránky www.tricklandia.sk a zároveň žiadal, aby žalovaný zverejnil po dobu 30 dní na webovej stránke www.tricklandia.sk ospravedlnenie v znení: „Spoločnosť TAKATA s.r.o. prevádzkujúca Galériu Tricklandia sa týmto ospravedľuje autorovi M. C., za porušenie jeho autorských práv k dielu Pasáž, ktoré bolo spôsobené protiprávnym vyhotovením rozmnoženiny, resp. napodobeniny diela Pasáž, ktorá je nazývaná ako Knižnica.“ Ďalej sa žalobca domáhal, aby mu žalovaný zaplatil titulom nemajetkovej ujmy sumu vo výške 20.000,- € za neoprávnené použitie a zneužitie diela žalobcu Pasáž, ako aj vydala bezdôvodné obohatenie

rovnajúce sa sume, ktorá predstavuje 20 % vstupného do Galérie Tricklandia, ktorú žalovaný prevádzkuje, a to za každý deň verejného vystavovania neoprávnene vyhotovenej rozmnoženiny diela, resp. napodobeniny diela Pasáž od žalobcu, ktorá je nazývaná Knižnica, a je umiestnená v Galérii Tricklandia, ktorú žalovaný prevádzkuje, odo dňa jej prvého verejného vystavenia až do ukončenia jej neoprávneného verejného vystavovania. Taktiež si žalobca uplatnil trovy konania voči žalovanému.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1, 4, § 5 písm. a/, § 13 ods. 1, § 18, § 19, § 21, § 58 zákona č. 185/2015 Z.z. (ďalej „Autorský zákon“ alebo len „AZ“) a považoval za nesporné, že žalobca je autorom diela Pasáž, ktoré je umiestnené do trvalej expozície v Pálffyho paláci v Galérii mesta Bratislava od roku 2005. Dielo Pasáž možno opísať ako zrkadlovú miestnosť, stredom ktorej sa prechádza, so stenami vytvorenými z kníh, poukladaných na seba v horizontálnej línii, technikou vlastnou iba autorovi diela, ktoré sa v špecificky uložených zrkadlách odrážajú a tým je vytvorená ilúzia nekonečných stien či priestoru. Na to, aby bolo takto toto dielo vnímateľné zmyslami využil žalobca jednak špecifický spôsob naukladania kníh (ktoré predstavujú podľa názoru okresného súdu stavebný prvok namiesto tehly) a najmä špeciálne vytvorenú zrkadlovú miestnosť, či sústavu zrkadiel, vďaka ktorej je vytvorený tento dojem nekonečna. Za nesporné súd považoval aj to, že žalovaný vytvoril dielo s názvom Knižnica v trick-artovej galérii s názvom Tricklandia, ktorú prevádzkuje žalovaný v Starom Smokovci, ako jednu z dvadsiatich šiestich inštalácií a atrakcií, ktoré sú v galérii umiestnené.

4. Okresný súd považoval za nesporné, že obe tieto diela, žalobcova Pasáž i žalovaného Knižnica využívajú ten istý princíp, to isté technické riešenie, a tým je postavenie zrkadiel, ktoré pripomína zrkadlovú miestnosť. Využívajú princíp zrkadlenia, čím dochádza k vzniku optickej ilúzie, že všetko, čo sa v zrkadlách odráža siaha do nekonečna. Nespornými boli ale rozdiely spočívajúce v tom, že pri diele Pasáž sú steny vytvorené z kníh poukladaných na seba v horizontálnej línii, ktoré sa v špecificky uložených zrkadlách odrážajú, a tým je vytvorená ilúzia nekonečných stien, resp. priestoru, pričom spôsob ukladania týchto kníh je známy iba samotnému žalobcovi. Oproti tomu v diele Knižnica sú tieto knihy poukladané vertikálne na policiach, pričom táto inštalácia pripomína knižnicu, a to konkrétne knižnicu v Kaštieli Betliar na Slovensku tým, že kopíruje jednotlivé prvky, ktoré sa v tejto Betliarskej knižnici nachádzajú. Prvoinštančný súd považoval za nesporné viditeľné rozdiely medzi týmito dielami, na ktoré poukázal žalovaný a žalobca tieto rozdiely nerozporoval.

5. Prvoinštančný súd mal za nesporne preukázanú aj existenciu obdobných diel, ktoré rovnako ako dielo Pasáž využívajú zrkadlá, resp. nazývajú sa aj zrkadlové miestnosti, teda ten istý princíp, či technológiu skutočne využili už mnohí ďalší umelci na svete, o čom svedčí množstvo takýchto umeleckých diel zverejnených aj na internete. Z diel, na ktoré žalovaný poukázal (vo svojom vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 21.11.2016) mal za preukázané, že žalobca nie je jediným, kto využíva, alebo využil rovnakú, resp. podobnú technológiu spočívajúcu v zrkadlení, teda technické riešenie diela. Každé z týchto diel však ohuruje iným spôsobom, keď napr. dielo Infinity Mirrored Room - od Yayoi Kusama využíva v odrazoch zrkadiel svetelné efekty. Asi najnovšie obdobné dielo na Slovensku s názvom „Tabularium“, je umiestnené v galérii Multium v Bratislave, pričom v zrkadlách, v nekonečnom priestore sa odrážajú kartotékové zásuvky. Súd konštatoval, že toto dielo omnoho viac pripomína dielo Pasáž, ako práve dielo Knižnica v Tricklandii. V niektorých dielach boli tiež použité aj knihy s odrazom v zrkadlách, napr. Labirint kníh - Marcos Saboya and Gualter Pupo a ďalší, na ktorých diela tiež žalovaná poukázala vo svojom vyjadrení k žalobe. Preto vytváranie stien z na seba naukladaných kníh sa nemôže tiež považovať za osobitý, autorsky chránený prvok. Taktiež súd mal za nesporné, že existuje mnoho diel, ktoré využívajú systém ukladania kníh na seba pripomínajúcich tehly pri stavbe, obdobne ako ich má poukladané žalobca vo svojom diele Pasáž, a tento systém ukladania kníh svojim spôsobom pripomína diela žalobcu. Ide napr. o diela, ktoré taktiež žalovaný uviedol vo svojom vyjadrení k žalobe, napr. detská knižnica - Platvorm, či Iglu z kníh - Miler Lagos atď. Z týchto diel vyplýva, že umelecké použitie knihy, týmto istým spôsobom ako to zrealizoval žalobca, teda poukladané na seba v horizontálnej línii ako nosný prvok, využili na svoju tvorbu aj ďalší umelci.

6. Okresný súd poukázal na Odborný posudok O.. B. O. Z., R., zo dňa 23.1.2017 v zmysle ktorého súčasná právna úprava v zásade generálne vymedzuje len dve základné kategórie diel, a to diela

umelecké (v rámci nich diela literárne) a vedecké. Oblasť techniky stojí mimo záujmu ochrany autorského práva. Pre ochranu poskytovanú autorským zákonom totiž nie je dôležitý obsah (tvorivá myšlienka, ktorá by mohla byť chránená napr. patentom), ale vonkajšia forma vyjadrenia tohto obsahu. V oboch dielach Pasáž aj Knižnica je obsah chránený prostredníctvom tvorivej formy umeleckého diela. V spornom prípade posudzovania diel Pasáž a Knižnica je však potrebné ich vnímať nielen z pohľadu umeleckej oblasti tvorby spadajúcej pod ochranu autorského práva, ale ich posudzovať aj ako diela, v ktorých sa zhmotňuje určité technické riešenie chránené predpismi z oblasti priemyselných práv. Uvedené rozdiely sa v žalobe nejasne prelínajú až stotožňujú. Pokiaľ sa konštatuje, že „pôvodné dielo Pasáž má knihy usporiadané bez tejto pomôcky, pretože ide o veľmi technicky náročné usporiadanie kníh tak, aby dielo držalo vo forme stien z kníh“, nejde o oblasť ochrany poskytovanej autorským právom. Je to oblasť techniky, ktorá spadá pod priemyselno-právnu ochranu, pričom uvedené technické riešenie by v prípade splnenia pojmových znakov bolo možné chrániť patentom, alebo úžitkovým vzorom. Rovnako usporiadanie zrkadiel pre vytvorenie ilúzie nekonečna je determinovaný dosiahnutým výsledkom, ktorý obmedzuje kreativitu do tej miery, že jej nemožno priznať osobitnú autorskoprávnu ochranu. Zo záveru tohto odborného posudku vyplýva, že dielo Pasáž aj dielo Knižnica sú samostatné a pôvodné autorské diela. Z hľadiska druhu diela, ide v prípade diela Pasáž aj diela Knižnica o iné diela výtvarného umenia. Dielo Knižnica nie je zhodnou reprodukciou diela Pasáž. Dielo Knižnica nie je napodobeninou diela Pasáž. Dielo Knižnica bolo vytvorené nezávisle na diele Pasáž a nemožno ho považovať za dielo odvodené (spracované).

7. Zohľadnil aj Odborné stanovisko B. J. Q., O.. z Ústavu práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavskej univerzity v Trnave, Právnická fakulta zo dňa 27.1.2017, v zmysle ktorého jednotlivé prvky sú predmetom autorskoprávnej ochrany, iba ak spĺňajú všetky pojmové znaky diela. Na druhej strane samotná idea, resp. koncept, a to znázornenie nekonečného priestoru prostredníctvom zrkadiel možno považovať za obsahovú zložku, na ktorú sa autorskoprávna ochrana podľa § 5 písm. a) Autorského zákona nevzťahuje. Treba však dôsledne zhodnotiť, čo sa považuje za dielo samotné, a čo za prvky, ktoré nie sú autorskoprávne chránené. Významnú úlohu v tomto prípade zohráva práve úloha zrkadiel, ktoré významne prispievajú k celkovému vyjadreniu diela. Avšak použitie zrkadiel v umení, a to ani v spojení s knihami nie je novátorskou myšlienkou (aj, keby aj bola, tak pojmový znak novosti, nie je predpokladom na vznik autorskoprávnej ochrany, ale priemyselno-právnej ochrany napr. vynálezov, úžitkových vzorov, dizajnov, a pod.). Sústava zrkadiel umiestnená v zrkadlovej miestnosti je technickým riešením, ktoré bolo využité pri vytvorení diela Pasáž. Samotné vytvorenie zrkadlovej miestnosti nepostačuje na vznik porušenia autorského práva. Potrebný by bol zjavný zásah v súvislosti so zobrazovanými predmetmi. Knižnica aj Pasáž používajú obdobné konštrukčné prvky, a to knihu a zrkadlo. Ide o bežné prvky používané v rôznych druhoch umenia, vrátane trick-art umenia, ktorých použitie automaticky nespôsobuje zásah do autorských práv. Pri bližšej komparácii posudzovaných diel možno identifikovať viacero odlišností, ktoré preukazujú, že v prípade vytvorenia diela Knižnica nedošlo k porušeniu autorských práv k dielu Pasáž. V prípade Knižnice ide zjavne o viaceré odlišne zrealizované prvky. V rámci tohto stanoviska sa B. J. Q., O.. vyjadrila aj k Znaleckému posudku č. 8/2016 vypracovaného znalkyňou O.. C. K., R., ktorý predložil žalobca a uviedla, že je zjavné, že aj znalec potvrdil nadväznosť na ideu, zámer a koncept diela, na čo bolo poukázané aj v predchádzajúcom texte tohto odborného stanoviska. Uviedla, že nesúhlasí s dôvetkom, že ich nemožno od umeleckého diela oddeliť, a takto integrované dielo podlieha autorskej ochrane. Uvedené tvrdenie vykazuje dve vady, v 1. rade, nie je úlohou znalca z odboru umenia zaoberať sa aplikáciou autorskoprávnych ustanovení, 2. takýto záver je z odborného hľadiska chybný. Zo záveru tohto odborného stanoviska vyplýva, že dielo Pasáž je umeleckým dielom (dielom výtvarného umenia), chráneným autorským zákonom. Na samotné umiestnenie zrkadiel odrážajúcich knihy ako základnej idey diela Pasáž sa však autorskoprávna ochrana nevzťahuje. Autorskoprávna ochrana sa vzťahuje iba na konkrétnu formu realizácie tejto idey. Tá je podrobne vyjadrená najmä v odbornej literatúre zaoberajúcej sa dielom Pasáž. Na rozdiel od tejto formy realizácie pri predmete Knižnica ide síce opäť o základnú ideu umiestnenia zrkadiel odrážajúcich knihy, avšak v zásadne odlišnom poňatí, čo je možné posúdiť porovnaním jednotlivých prvkov (napr. postavenie kníh, umiestnenie nosných prvkov, podlaha, doplnkové prvky, atď.), aj celkového pôsobenia z diela.

8. Súd uzavrel, že žalobca nemá monopol na použitie zrkadiel a kníh. Dospel k záveru, že Knižnica sa zreteľne a výrazne odlišuje od diela žalobcu Pasáž. Aj keď využíva ten istý princíp, ideu zrkadlenia predmetov do „nekonečného priestoru“ a to isté technické riešenie tejto zrkadlovej miestnosti, už na prvý pohľad je vidieť, že tieto diela nie sú rovnaké. Dielo Knižnica pripomína skôr knižnicu v kaštieli Betliar, ktorá aj bola inšpiráciou žalovaného pri vytvorení tohto diela, ako dielo Pasáž. Z fotodokumentácie, ktorú predložili strany sporu mal súd za preukázané, že medzi týmito dvoma dielami sú evidentné rozdiely viditeľné voľným okom, ktoré odlišujú tieto diela. Tieto rozdiely žalobca nerozporoval. Aj keď v oboch dielach je použitý ten istý prvok, ktorý sa odráža v zrkadlách a tým je kniha, v diele Knižnica sú knihy naukladané vedľa seba, teda vertikálne, ako v knižnici.

9. Z pomedzi všetkých rozdielov okresný súd vyzdvihol najmä tie najmarkantnejšie, a to, že okrem naukladania kníh, ktoré je vertikálne v Knižnici a horizontálne v Pasáži, v oboch dielach je úplne iné osvetlenie, pretože v diele Pasáž je výrazné biele svetlo po celej dĺžke Pasáže umiestnené na strope, ktoré sa odráža v zrkadlách a vytvára v spojení so svetlými, studenými tónmi kníh ten pocit nekonečna, to neopakovateľné a dych berúce, celé dielo pôsobí veľmi svetlo a jasne. Naopak v Knižnici je svetlo tlmené, nenachádza sa pozdĺž celého stropu, ako v Pasáži, strop je čierny (resp. tmavý), a iba po bokoch sú lampy ako v knižnici v Betliari, ktoré sa odrážajú a vytvárajú tlmené svetlo, pričom farby kníh, ktoré sa odrážajú v zrkadlách sú skôr tmavšie a v teplých tónoch, po stranách je lano a tiež sú tam rebríky ako v knižnici. Tieto rozdiely spolu s ďalšími tvoria rozdielne vnímanie oboch diel.

10. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. značka 6Co/333/2018 z 26. novembra 2019 tak, že potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 3. mája 2018 č.k. 41Ca/1/2016-357 v spojení s opravným uznesením zo dňa 22. októbra 2018 č.k. 41Ca/1/2016-515 a zároveň priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd v zhode s názorom obsiahnutým v odbornom posudku O.. B.. O. Z., R.. uviedol, že pre ochranu poskytovanú autorským zákonom nie je dôležitý obsah (tvorivá myšlienka, ktorá by mohla byť chránená napr. patentom), ale vonkajšia forma vyjadrenia tohto obsahu. Autorský zákon chráni len jedinečný výsledok tvorivej duševnej činnosti. Jednotlivé prvky sú predmetom autorskoprávnej ochrany, iba ak spĺňajú všetky pojmové znaky diela. Samotná idea, resp. koncept, a to znázornenie nekonečného priestoru prostredníctvom zrkadiel možno považovať za obsahovú zložku, na ktorú sa autorskoprávna ochrana podľa § 5, písm. a) Autorského zákona nevzťahuje. Správne súd prvej inštancie svoje závery založil na stanovisku O.. B.. O. Z.C., R.. a B.. J. Q., O.., ako renomovaných odborníkov z oblasti autorského práva, na ktorých závery v plnej miere poukázal aj odvolací súd.

11. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil námietku žalobcu, že súd neposudzoval obe diela ako celok, ako aj námietku, že súd neposudzoval, či žalovaný tvorivo spracoval rovnaké technické riešenie. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie dôsledne posúdil obe diela, vrátane posúdenia prítomnosti tvorivého spracovania a tvorivej činnosti v diele žalovaného a dospel k správny záverom, že v danom prípade nedošlo k porušeniu autorských práv žalobcu. Svoje úvahy, na základe ktorých dospel k týmto záverom súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil v odôvodnení rozhodnutia a odvolací súd sa s jeho úvahami v plnej miere stotožnil. V danom prípade ide o dve rozdielne samostatné diela, ktoré iba využívajú tú istú ideu, myšlienku, princíp a to isté technické riešenie, ktoré nepoživávajú autorskoprávnu ochranu a preto aj podľa odvolacieho súdu nedošlo zo strany žalovaného k zásahu do autorských práv žalobcu.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žiadajúc, aby podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. V dovolaní okrem iného uviedol, že základnou otázkou, ktorú mal súd v tejto veci posúdiť je, či žalovaný iba použil v súlade s platným právom rovnakú ideu, koncept, technické riešenie, alebo naopak nezákonne vyhotovil rozmnoženinu diela žalobcu, resp. spracovala dielo žalobcu. Tvorivosť, ako jedno z

kritérií autorského diela nie je právom jednoznačne definované, ani ho striktne definovať nemožno. Posúdenie porušenia autorských práv je v konečnom dôsledku otázkou právnou, rovnako posúdenie otázky, či dielo žalovaného obsahuje tento tvorivý prvok, tvorivú činnosť, ako dielo žalobcu je v konečnom dôsledku otázkou právnou. Právne posúdenie možno vykonať iba v prípade, ak ten, kto túto skutočnosť posudzuje je v tejto oblasti (mal na mysli umenie) znalým.

14. Ani oblasť umenia nie je výnimkou. Nie je možné predpokladať a očakávať, že každý sudca, každý právnik, ak pozná autorský zákon, automaticky je aj odborníkom na umenie. Umenie je nemenej komplikovanou oblasťou. Napríklad dielo žalobcu „Pasáž“ kúpila Galéria mesta Bratislavy v roku 2004 za cenu 20.000.000,- Sk, teda za 663.878,- €. Z tohto dôvodu žalobca oslovil ako odborne znalé osoby M. B. W. a O. C. K.Ú. Prvým žalobcom predloženým dôkazom bolo odborné stanovisko M. B. W., renomovanej slovenskej historičky, kritičky a kurátorky, druhým predloženým dôkazom bol znalecký posudok vyhotovený O. C. K., R., znalkyňou zapísanou v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov MS SR. Pani O. K. je znalkyňou pre odbor umelecké diela, odvetvie výtvarné umenie a ako bývalú generálnu riaditeľku Slovenskej národnej galérie ju bezpochyby podľa dovolateľa možno považovať za absolútne vhodnú osobu spôsobilú po odbornej stránke posúdiť otázky diela z pohľadu umenia a skutkové okolnosti tohto súdneho sporu. Práve ich stanoviská jasne definovali dielo žalovaného ako plagiát, pri ktorom absentuje tvorivá činnosť a žalovaným účelovo zdôrazňované odlišnosti oboch diel majú za cieľ iba zastrieť porušovanie zákona zo strany žalovaného.

15. Nie je možné od všeobecného súdu vyžadovať a predpokladať, že bude disponovať odbornými znalosťami a vedomosťami v každej z oblastí života o ktorých rozhoduje. Práve pre tento prípad ustanovuje v § 206 CSP možnosť, aby súd prenechal posúdenie tejto odbornej veci na subjekty, ktoré takýmito odbornými vedomosťami disponujú. Presne v súlade s týmto právnym názorom žalobca predložil znalecký posudok a odborný posudok osôb odborne znalých v oblasti umenia, neusilujúc sa riešiť otázky právneho posúdenia. Súd ich však ignoroval s odkazom, že sa v tejto veci jedná iba o otázku právnou. Súd však nepostupoval správne, neaplikoval správne platné právo. Pritom práve žalobcom predložené posudky osôb odborne znalých umenia preukazovali záver, že šablónovitým skopírovaním diela žalovaným tento porušil autorské práva žalobcu. Podľa dovolateľa súd nemôže nahradiť odborné závery znalca laickými závermi. Prvostupňový súd, ako aj odvolací súd sa však domnievali, že umenie je oblasť, ktorú nie je potrebné hlbšie a hlavne odborne skúmať a posudzovať, avšak práve preto konali nesprávne, nezákonne a v rozpore s CSP.

16. Oblasť umenia so svojimi zákonitostami a špecifickým vývojom nie je v ničom odlišná od iných oblastí, ktoré si vyžadujú odborné posúdenie. Laický, resp. neodborný pohľad na umenie, resp. na konkrétne dielo môže viesť k úplne nenáležitým záverom, ako sa to stalo aj v konaní pre súdom prvého stupňa a rovnako pred odvolacím súdom. Naopak znalec z odboru umenia, resp. odborník na oblasť umenia vie identifikovať autora, jeho tvorbu, zákonitosti vývoja pri vytváraní diel, súčasné trendy v umení a tieto vie sprostredkovať laickej verejnosti, ku ktorej zákonite patrí aj každý bežný sudca, rozhodujúci spory týkajúce sa umenia.

17. Posudzovanie diela a analýza umenia sú úplne odlišnou kategóriou, úplne inou fázou predchádzajúcou meritórne rozhodnutie súdu ako autorskoprávne posudzovanie nárokov sporových strán. V tomto však zásadne pochybil ako odvolací súd, tak aj prvostupňový súd. Pre svoje rozhodnutie o autorskoprávnych nárokoch naopak použili obidva súdy iba tzv. odborné posudky, ktoré však neboli posudkami osôb znalých umenia v súlade s § 206 a nasl. CSP, ktoré je v tejto veci rozhodujúce, ale dvoch právnikov, ktorí sa vyjadrovali k veci iba z pohľadu aplikácie práva. Skutočnosť, že sa jedná o renomovaných právnikov zastiera zjavný nedostatok, že ich stanoviská sa mali zaoberať vecným posúdením prípadu a nie prednášaním právnych záverov. Prirodzene potom musel nasledovať absurdný záver súdov, že nárok svetoznámeho autora, predstavujúceho svetovo uznávanú autoritu bol zamietnutý a žalovaný, ktorý nikdy žiadne iné dielo preukázateľne nevytvoril, ktorý iba nezákonne skopíroval dielo žalobcu do zábavného parku sa vyhol postihu za takúto svoju zjavne nezákonnú činnosť. Žalovaný nikdy žiadne iné „diela“, iba tie nachádzajúce sa v jeho zábavnom parku Tricklandia nevytvoril.

18. Skôr ako súd posúdi vec po právnej stránke, musí si dostatočne zistiť skutkový stav a ak si to dôkazná situácia vyžaduje, je potrebné, aby sa v tejto veci oprel o odborné posudky/stanoviská osôb dostatočne odborne znalých. Ak tak súd neurobil, jeho konanie nemožno kvalifikovať inak ako nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby si v súlade s platným právom uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Presne v súlade s dikciou § 420 písm. f/ CSP došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu zmätočnosti vydaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

19. Znalecké dokazovanie má svoje nezastupiteľné postavenie v rámci vykonávaného dokazovania pred súdom. Predstavuje právom jasne regulovaný postup, ako sa súd môže za pomoci osôb odborne znalých dopracovať k zisteniam, ktoré (súd) v tomto ohľade laik pre konkrétnu oblasť nemôže a ani nemusí ovládať. Až po tom, ako k takýmto zisteniam prostredníctvom CSP súd dospeje, môže následne aplikovať platné právo. Ak sa tak nestane a súd iba aplikuje platné právo, prípadne, ako sa stalo aj v tomto prípade, dokonca znalecké dokazovanie je nesprávne použité, ako spôsob získania predbežného právneho názoru, jedná sa o závažné procesné pochybenie súdu. Znalecké dokazovanie má za cieľ iba odborné posúdenie veci a závery týkajúce sa právneho posúdenia veci sú iba v právomoci súdu, nemožno ich suplovať odborným posudzovaním a v neposlednom rade ani právomoc súdu a oprávnenia sporových strán nemožno akokoľvek zamieňať.

20. Podľa dovolateľa je vyššie opísané procesné pochybenie takej intenzity, že spĺňa podmienky na podanie dovolania a najmä na označenie rozhodnutí odvolacieho súdu ako aj prvostupňového súdu, za zmätočné. Možnosť navrhovania dôkazov je spojená s princípom dôkazného bremena, ktorého úspešnosť sa v súdnom spore viaže na schopnosť predložiť adekvátne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Výber dôkazných prostriedkov je na vôli účastníka konania, no o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané a ktoré nie, rozhoduje súd podľa svojej voľnej úvahy. Obsahom záruky na spravodlivý súdny proces z pohľadu oprávnenia navrhovať dôkazy je však limitovanie tejto voľnej úvahy súdu. Týmto limitom je požiadavka, aby nevykonanie navrhnutých dôkazov alebo vykonanie iných dôkazov nepostavilo účastníka konania do jasne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s jeho odporcom v súdnom spore (por. Rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, rozsudok, 18.2.1997, č. 18990/91, § 23, tít Foucher proti Francúzku, rozsudok 18.3.1997, č. 22209/93, § 34 a Dombo Beheer B. V. proti Holandsku, rozsudok, 27.10.1993, č. 14448/88, § 33-35). V súvislosti s rozhodnutím súdu, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná a ktoré nie, zachovanie zásady „rovnosti zbraní“ teda znamená, že účastník konania nesmie byť týmto rozhodnutím znevýhodnený oproti druhému účastníkovi. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne nevykonanie účastníkom navrhnutého dôkazu (znaleckého a odborného posudku) môže byť porušením základného práva na spravodlivé súdne konanie dokonca aj bez priamej spojitosti s porušením zásady „rovnosti zbraní“. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 26. januára 2010 sp. zn. II. ÚS 332/09 vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ak tento mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, je porušením práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

21. Dovolateľ uzavrel, že vyššie opísaný postup súdov prvého aj druhého stupňa ohľadne znaleckého dokazovania znamená pre neho nevýhodnejšiu pozíciu v porovnaní so žalovaným, čím došlo k porušeniu zásady „rovnosti zbraní“. V prípade predloženia znaleckého/odborného posudku platí zásada, že súd znalca vypočuje, čím sa pre účastníka konania zároveň vytvára možnosť klásť znalcovi prípadné otázky. Nenariadením znaleckého dokazovania v prvostupňovom ako aj v odvolacom konaní žalobca takúto možnosť nemal. Poukazujúc na uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil rozsudok odvolacieho i prvoinštančného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

22. Žalovaný sa k podanému dovolaniu vyjadril prostredníctvom advokáta uvádzajúc, že z dovolania žalobcu explicitne vyplýva, že jediným dovolacím dôvodom, ktorého údajným naplnením odvodzuje prípustnosť dovolania, je dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalovaný má jednoznačne za to, že:

a) neexistuje žiaden nesprávny procesný postup (akýkoľvek) odvolacieho súdu;

b) neexistuje žiaden nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v konaní, ktorým by odvolací súd znemožnil žalobcovi uskutočňovanie jemu patriacich práv (v akejkolvek miere);
c) neexistuje žiaden nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v konaní, ktorým by odvolací súd znemožnil žalobcovi uskutočňovanie jemu patriacich práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Uviedol, že z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky vyplýva, že do práva na spravodlivý proces na účely § 420 písm. f) CSP nepatrí napr. právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (napr. III. ÚS 517/2011; I. ÚS 118/2014 a pod.); právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. I. ÚS 97/97; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009); právo účastníka konania na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (napr. I. ÚS 50/04). Z ustálenej judikatúry súčasne vyplýva, že pod pojmom nesprávneho procesného postupu treba na účely § 420 písm. f) CSP rozumieť: taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces (napr. NS SR sp. zn. 7 ECdo 180/2014 z 24.06.2015); len faktickú, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúcu činnosť alebo nečinnosť súdu, teda samotnú procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúcu účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariacu možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

24. Žalobca v dovolaní v zmysle § 420 písm. f) CSP tvrdí len skutočnosti, ktoré do obsahu práva na spravodlivý proces nepatria, a to, že sa oba inštančné súdy nestotožnili s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (v zásade jediným argumentom je namietaná skutočnosť, že ním predložený znalecký posudok O.. K.P. a Odborné stanovisko M.. W. má mať prednosť pred Odborným posudkom O.. Z.B. a Odborným stanoviskom B.. Q.), teda to, že sa oba inštančné súdy nestotožnili s jeho navrhnutým spôsobom hodnotenia vykonaných dôkazov nepostačuje.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené a vzhľadom na dovoľené použitie autorskoprávne nechráneného technického riešenia, skutočnosť, že v dôsledku tvorivého odlišného spracovania ostatných prvkov zrkadlovej miestnosti ide v prípade Pasáže a Knižnice o dve jedinečné, samostatné, pôvodné a nezameniteľné inštalácie, t. j. inštalácie, ktoré každý priemerný divák dokáže odlíšiť a bez dôvodných pochybností rozpoznať a diferencovať. Dovolenie žalobcu je zjavne nedôvodné, nakoľko žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu naplnený, čo je jednoznačne dôvodom pre zamietnutie dovolania. Preto žalovaný navrhol, aby súd v zmysle § 448 CSP rozsudkom dovolanie žalobcu zo dňa 05.02.2020 zamietol v celom rozsahu a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania rozsahu 100 %.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že dovolanie odmietne.

27. Dovolenie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

28. K dôvodom dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP: Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu

odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

30. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

31. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ v zásade nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

32. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

33. Žalobca v podanom dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP namietal, že súd nemôže nahradiť odborné závery znalca laickými závermi. Rovnako namietal, že v tomto prípade možno vykonať právne posúdenie veci až vtedy, keď dielo žalobcu s tvorbou žalovaného odborne posúdi odborník z oblasti umenia.

34. Dovolací súd dáva do pozornosti záver Najvyššieho súdu SR, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd SR zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 24/2017 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018). V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že (aj) ústavný súd (napr. rozhodnutia IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 61/2019) uviedol, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

35. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

36. Pokiaľ dovolateľ namietať nestotožnenie sa súdmi s dôkazmi, ktoré predložil - a to s odborným stanoviskom M.. B. W. (l. č. 56-57 súdneho spisu) a so znaleckým posudkom č. 8/2016, ktorý vypracovala O.. C. K., R., (l.č.58-66 súdneho spisu), je namieste uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je nepochybne aj právo označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Na strane druhej tomuto právu nezodpovedá povinnosť súdu (primárne prvoinštančného súdu na pojednávaní) v procese dokazovania vykonať a stotožniť sa so všetkými stranami navrhovanými a predloženými dôkazmi, keďže sporové konanie je typické dominanciou princípu kontradiktórnosti a eliminované princípom voľného hodnotenia dôkazov. Súd rozhoduje, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP) a uváži s ktorými sa stotožní, čo náležite odôvodní.

37. Právu účastníka na vykonanie dôkazu v súdnom konaní zodpovedá povinnosť súdu každý dôkazný návrh posúdiť a vysporiadať sa s ním a pokiaľ takému návrhu na vykonanie dôkazu nevyhoví, tak je povinný v odôvodnení rozsudku odôvodniť, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP) a to presvedčivo s vysvetľujúcim odôvodnením z akého dôvodu je ním odmietaný návrh na vykonanie dôkazu nedôvodný (resp. neopodstatnený), či už z dôvodu, že sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť napr. inak.

38. Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, účastníci konania (a samozrejme aj verejnosť) musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol vydaný - to je zásadná poistka proti svojvôli (Taxquet vs. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (rozhodnutie IV. ÚS 14/07).

39. Civilný sporový poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Z tohto dôvodu dovolací súd pomerne obširne prevzal do tohto uznesenia i závery prvoinštančného súdu (body 1.- 9.odôvodnenia).

40. V prípade, ak súd nevykoná určitý, účastníkom navrhnutý dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy (rozhodnutie I. ÚS 350/08). Uvedený stav potom v konaní generuje možnú existenciu tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokolvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Perna vs. Taliansko č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné).

41. Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa najvyššieho súdu aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese:

- Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty vecí?
- Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania?
- A či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

42. Posúdenie vecí musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

43. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, keďže okresný aj krajský súd v dostatočnom rozsahu zdôvodnili svoje východiská i procesný postup v odôvodnení rozsudkov (body 42. - 69. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. značka 6Co/333/2018).

44. Dovolací súd konštatuje, že niet sporu o tom, že prvoinštančný a odvolací súd zrozumiteľne vysvetlili ako postupovali v procese dokazovania (rozsudok odvolacieho súdu, str. 16, body 48. a 49.) a ako vyhodnotili aj dôkazy predložené žalobcom (rozsudok prvoinštančného súdu str. 26, 27 body 80., 81. odôvodnenia), keďže predmetom konania bolo rozhodnúť o žalobe, ktorou sa žalobca v prvom rade domáhal zničenia neoprávnene vyhotoveného rozmnoženia, resp. napodobeniny žalobcovho umeleckého diela Pasáž.

45. Podľa dovolacieho súdu je rozsah a predmet konania na civilnom súde v dispozícii žalobcu. Znamená to, že rozsah dokazovania, ktoré sa uskutočňuje v zásade na prvoinštančnom súde, je determinovaný samotnou žalobou a jej argumentáciou na strane jednej a na strane druhej procesnou obranou žalovanej strany. V tejto veci obidve strany predložili súdu v rámci dokazovania aj odborné a znalecké posudky - každá strana sporu dva, s ktorými sa okresný súd zaoberal z viacerých hľadísk. Vyhodnotil prípravu a zadováženie informácií k posudkom, vierohodnosť teoretických východísk a odôvodnenie záverov v nich obsiahnutých. Vysvetlil a zhodnotil presvedčivosť jednotlivých posudkov vo vzťahu k predmetu konania, logické odôvodnenie ich záverov ako aj súlad alebo nesúlad s ostatnými dôkazmi - najmä s ďalšími posudkami, ktoré strany sporu v konaní súdu predložili. Rozobral z akého dôvodu v procese voľného hodnotenia dôkazov prihliadal na jednotlivé závery odborných posudkov, s ktorými sa stotožnil a ktoré neprijal a prečo.

46. Rozsudky okresného i odvolacieho súdu sa zaoberali všetkými dôkazmi, vrátane predložených odborných i znaleckých posudkov stranami sporu. Súdny nižších inštancií dospeli k záverom, že ideu oboch diel možno vnímať, ako konštatovala aj znalkyňa O.. C. K.Á. R.. v znaleckom posudku č. 8 (str. 63 súdneho spisu), podobne. Uvedená idea sa vo svete umenia vyskytuje dlhodobo a napr. aj v iných dielach (spomenuté dielo Yayoi Kusama: Mirrored Room, str. 26, bod 80. rozsudku prvoinštančného súdu) a sama o sebe nie je predmetom právnej ochrany podľa autorského zákona. Autorské právo nikdy nechráni myšlienky autora, koncept alebo zámer integrovaný do diela, ale až ich „zhmotnenie“. Predmetom ochrany je vždy iba vonkajšie vyjadrenie, stvárnenie diela, vnímateľného zmyslami. Dôležité je, aby samotné zobrazenie vnímateľné zmyslami bolo v dostatočnej miere odlišným. Pokiaľ sa týka realizácie posudzovaných umeleckých diel z vykonaného dokazovania nie je sporu o tom, že žalovaná strana sa inšpirovala dielom žalobcu (bod 79. rozsudku okresného súdu) a že si osvojila rovnakú ideu - použitie rovnakého technického riešenia zrkadlovej miestnosti ako to urobil žalobca, dokonca použila ako nosný materiál projektu - knihy. Prvostupňový i odvolací súd zrozumiteľne vysvetlili svoje východiská i závery, z ktorých vychádzali, keď uzavreli prečo dielo žalovaného nepovažujú za napodobeninu diela žalobcu, jednak vychádzajúc zo záverov odborných posudkov i znaleckého posudku, ktoré predložili obe sporové strany v konaní a zároveň poukazujúc na neurčitý žalobný petit a právne „uchopenie“ sporu v žalobe.

47. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (v prejednávanej veci § 431 CSP). V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

48. Vzhľadom na obsah a rozsah dovolania, ktorým je dovolací súd viazaný, nezostáva mu iné než konštatovať, že nezistil, že dovolacie námietky a argumentácia, podradené dovolateľom pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP zodpovedajú vyššie uvedeným ústavne komfortným kritériám podradeným pod porušenie práva na spravodlivý proces na základe § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľ nedôvodne namieta existenciu vady konania uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. f/ CSP).

49. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

50. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.